

Lőrincz István
Istennel kezdeni

Készült
az Erdélyi Református Egyházkerület
Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Dávid Zoltán

Erdélyi Református Egyházkerületi Kiadása
Kolozsvár, 2013

A borítólap fényképeit
Bálint Zsigmond készítette

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LŐRINCZ, ISTVÁN

Istennel kezdeni / Lőrincz István. - Cluj Napoca:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa, 2013
ISBN 978-973-7971-73-9

2

Előszó

Nagy öröm és hálaadás van szívemben, hogy lelkeszi szolgálatom harmincéves jubileumára megjelenhet ez a könyv. Gyülekezeti szolgálatom során lassan érlelődött meg bennem az a gondolat, hogy gyülekezeteinkben szükség van témaprédikációs sorozatra is, melyben a gyülekezet tanítást kaphat a Szentírás és a keresztyén élet különböző fontos kérdéseiről. Így kezdtem el a marosvásárhely-alsóvárosi gyülekezetben a kilencvenes évek végén az ilyen igehirdetéseket, amit én egyfajta népi teológiának is szántam. A sok pozitív visszajelzés is bátorított abban, hogy néhány év múlva ezt a sorozatot átdolgozzam s az *Üzenet* hasábjain közkinccsé tegyem. Tettem ezt azért is, mert az *Üzenet* akkori szerkesztője, dr. Molnár János lelkesen buzdított erre. Egyházkerületünk nyolc évvel ezelőtt tartott sajtónapján áldott emlékeztű Tonk István főgondnok bátorított először e sorozat könyvben való megjelentetésére, ami akkor a gazdasági válság miatt nem valószínűsíthető volt, de most íme valósággá lett.

Szeretnék elsősorban Istennek köszönetet mondani azért, hogy erőt és bölcsességet adott e sorozat megírásához, de mindazoknak is, akiknek ezt emberileg köszönhetem, mindenekelőtt Szegedi László generális direktornak, aki a kiadás gondolatát újra felvetette és szorgalmazta, az Igazgatótanácsnak és a Könyvtári Bizottságnak, amely ezt jóváhagyta. De köszönöm feleségemnek, családomnak, gyülekezetemnek, hogy ebben a munkában bátorítottak, segítettek. Szeretnék végül köszönetet mondani Somogyi Botond főszerkesztőnek, aki az anyagot összegyűjtötte és gondozta.

Ajánlom e könyvet elsősorban lelkésztársaimnak, de a vallásánároknak, az ifjúsági és bibliaköri vezetőknek és mindazon gyülekezeti munkásoknak is, akik a Szentírás tanítását szeretnék egyre jobban megismerni és továbbadni, hogy minél inkább tudjanak Isten dicsőségére és a gyülekezetek építésére szolgálni. De ajánlom az *Üzenet* hűséges olvasóinak is, akik az évek során sokszor köszönték meg a lelki áldásokat, amit így kaptak, s minden keresztyén embernek, aki a hit dolgában tájékozódni kíván, és egyre teljesebb keresztyén életet sze-

retne élni. Tudatában vagyok annak, hogy ez a munka nem teljes és tökéletes, mert „rész szerint van bennünk az ismeret”, de azért imádkozom, hogy legyen áldás e könyv olvasásán, s lehessen egy piciny téglá Isten dicsőséges országának építésében.

Marosvásárhely, 2013. július havában.

Lőrincz István

Ajánló egy régóta várt könyv elé

Közel három évtizedes lelkeszi szolgálatom alatt, de még azelőtt, diákkoromban is, Isten kegyelméből és akaratából sok tízezer könyvet sikerült hívó emberek kezébe juttatni. Kedves gyülekezeti tagjaim a leggyakrabban arról érdeklődtek, hogy mikor lehetne olyan könyvet is kapni, olvasni, ami nemcsak a lelkészeknek, papoknak a szintjén szól Istenről, Jézus Krisztusról, a hitről, egyházzal stb., hanem „műnk, az egyszerű ember is megérthetjük...” Lőrincz István marosvásárhelyi református lelkész könyve ezt az igényt akarja kielégíteni, hogy a feltett kérdésekre valóban a „népi teológia” nyelvezetén válaszol, hogy hitünk drága értékei mindenki számára legyenek közérthetőek. Ezek az írások építették nagyra becsült újságunk, az Üzenet olvasóit kéthetente. A szerző a tudós-teológus és a hívó ember alázatával bányászta elő és tette gyülekezeteink asztalára ezeket a kincseket. Az „igaz ismeret” tudakozódására biztat a bibliai Józsué is, akivel együtt valljuk-kérdezzük mi is, fiak az apáktól, a mai kor emberei az elődöktől „...*Ha fiaitok kérdezik majd apáitoktól, mondván: Mire valók ezek a kövek? Tudassátok majd a ti fiaitokkal, mondván: Szárazon jött át Izráel ezen a Jordánon.* (Józs 4,21–22) Ma nemcsak Isten nagy tetteiről és az emlékezés köveiről kell beszélünk, amikor 450 éves hitvallásunk alapíratát, a Heidelbergi Kátét is ünnepejük, hanem a Szentírás „drágaköveiről”. Ezek csillannak fel előttünk, olvasva e könyvet, mert fontos tudni, hogy mit és miért hiszek! Ez egyfajta számadás is önmagának, amikor azt vallom, amit évszázadokon át hittek előttem. Ezt a hitet átveszem, megőrzöm és felelősen továbbadom. Nem kerülhetjük el az élet egyik legfontosabb kérdését: ismerem-e igazán Istent? Csak az igaz istenismeret vezethet az életet megváltoztató találkozáshoz! Szeretni csak azt tudjuk, akit ismerünk! Nem elég mások véleményét ismerni, földi és örök életünk szempontjából is döntő az, hogy én kinek tartom Jézust! Nemcsak Péternek szólt ez a kérdés, hanem nekünk is: „...*Ti pedig kinek mondotok engem? Simon Péter pedig felelvén, monda: Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia!*” (Mt 16,15) Ezért fontos ez a könyv, mely lelkipásztoroknak, de

az egyszerű hívó embereknek is szól arról, hogyan ismerhetjük meg és szerethetjük Istent. Ez a legfontosabb lecke, amit gyermekeinknek megtaníthatunk. Jób szavaival intem a kedves olvasót: „*Bízd csak azért magadat őreá és légy békességben: ezekből jó származik reád. Végy csak oktatást az ő szájából, és véd szívedbe az ő beszédeit! Ha megtérsz a Mindenhatóhoz, megépítettel, és az álnokságot távol űzöd a te sátorodtól... Bizony akkor a Mindenhatóban gyönyörködöl, és a te arcodat Istenhez emeled. Hozzá könyörögsz és meghallgat téged, és lefizeted fogadásaidat. Mihelyt valamit elgondolsz, sikerül az néked, és a te utaidon világosság fénylik.*” (Jób 22,21–23.26–28)

Illesse lelkésztestvéreimet köszönet áldásos munkájáért, és mindezekben legyen Istennek dicsőség – Soli Deo Gloria!

Kolozsvár, 2013. július 17.

Szegedi László Tamás
lelkipásztor, missziói előadó

A kezdetről

Most hadd szóljunk a **kezdetről**. Azért nehéz ez a kérdés, mert a kezdetnél senki ember nem volt jelen. A kezdet és a teremtés ezért titok marad az ember számára. De az embert rendkívüli módon érdekli ez a kérdés. Különböző korokban különböző válaszokat adtak erre a kérdésre. Az egyik azt mondta: kezdetben volt a tűz, a másik meg azt, hogy a víz. Ismét mások, hogy kezdetben az anyag volt, vagy a mozgás, az ősakarat, az értelem. Mégis, sem a tudomány, sem a filozófia nem tud erre a kérdésre kielégítő választ adni. Egy hatalmasabb kéz tudja csak a létezés titkát nekünk megmutatni, és ez nem más, mint Isten keze. Isten kijelenti nekünk, hogy a kezdetben Ő volt és Ő teremtette a mennyet és a földet. Ezzel a válasszal Isten nemcsak a mi emberi kíváncsiságunkat akarja megelégtetni, hanem ugyanakkor megmutatja minden létezésnek a célját is. Azt kell megértenünk, hogy semmi sincs önmagától és önmagáért, hanem minden Istentől van, és mindennek Ő a végső célja. Ez a tudat, hogy minden Istentől és Rá nézve van, már önmagában is erőt és célt ad az életünknek.

De nemcsak a világnak volt kezdete, hanem a mi életünkben is mindennek van, kell legyen egy kezdete: a létezésnek, a munkának, a hitnek. És ez a kezdet rendkívül fontos. Nemhiába szoktuk mondogatni: egy jó kezdet már fél siker. Nagy kérdés, hogy mi is hol és hogyan kezdjük el életünk dolgait, mi a kiindulópontunk? Ha valamit rosszul kezdtünk el, legyünk akármilyen ügyesek is, az már sohasem fog jól végződni, vagy csak Isten különös kegyelme tudja azt rendbe hozni. A Szentírás arról is világosan beszél, hogy egyetlen jó kezdet lehetséges az ember életében, és ez nem más, mint az Úrnak félelme. Az istenfélelem nem azt jelenti, hogy mi szüntelen rettegésben kell élnünk, mert egy olyan kiszámíthatatlan Istenünk van, akiről soha se lehet tudni, hogy mit is cselekszik. Ő a hűséges, a megbízható, Jézus Krisztusban szerető Atyánk, ki velünk szövetségben él. Mindig komolyan veszi szavát, nem játszik ígéreteivel, nem másítja meg azokat. Az a legjobb kezdet, ha komolyan vesszük Isten szavát, az a bölcs ember, aki min-

denben Istennel számol és minden döntésében komolyan veszi Isten akaratát. Aki Istennel kezd, az jól kezd.

De van szomorú kezdet is. Mert szüntelen tapasztaljuk, hogy nemcsak a jónak, hanem a rossznak is van kezdete. Erről is beszél az ige. Ahol Isten megjelenik, ott a Sátán is mindig színre lép. Ott van a különböző bűnökben és gonoszságokban, de ő magát vallásos köntösben is el tudja adni, sőt a világosság angyalává is tudja magát változtatni. Ebben a formájában a legveszedelmesebb. Az Igét is szájára veszi, és nagyszerűen operál vele. A pusztában, Jézussal szemben is bibliai verseket idéz. Önmagában igaz dolgokat mond, de mivel ő maga a hazugság, az ő ajkán még az Ige is hamisság lesz. Különbösen az is ördögi, ha valaki igéket mond, de nem él azok szerint. Az ilyen ember nemcsak szájával hazudik, hanem egész lényével. A farizeusok sem értik Jézust, pedig a nyelv, amit Jézus beszél nagyon ismerős számukra. Azért nem értik Jézust, mert nem egy talajon állnak, nem egy az eredetük, ők az ördögatyától származnak. Isten azt akarja, hogy nekünk Ő legyen az életelemünk, Jézus visszavásárolt minket az Atya tulajdonába. Vigyázzunk, hogy benne maradjunk meg mindvégig.

Az ember életében van egy olyan törekvés, hogy sem első, sem utolsó nem akar lenni. Aki elől megy, az előtt minden bizonytalan, a hátsó pedig bizonytalanságot, védtelenséget érez mögötte. Egy-egy vita alkalmával például nagyon nehéz első felszólalót találni. Mégis valakinek elsőnek is kell lenni. Szinte ugyanez a helyzet az utolsó hellyel is. Ki az, aki utolsó akarna mentőcsónakba szállni, vagy mindig utolsónak érkezni egy összejövételre? Mi félünk az elsőtől, az élettől, de még inkább félünk az utolsótól, a haláltól. Mindkettőben védtelennek, tehetetlennek érezzük magunkat. Ezért olyan nagy vigasztalás, hogy Jézus azt mondja nekünk: ne féljétek, mert én vagyok az Első és az Utolsó. Én megyek előttem és én követlek hátulról is. Énbennem elrejtve, bizton érezhetitek magatokat. Jézus mint első ment az ítéletbe is, így menedékünk lesz abban, de elsőként ment a halálba és támadott fel abból, így nekünk attól sem kell félni. Ezért minden helyzetben, amiben vagyunk, jusson eszünkbe, hogy Ő már ebben is előttünk járt, és Ő ki is hoz minket abból, mert nem a helyzeteké és nem a halálé az utolsó szó, hanem az Övé.

A Szentírás arra is figyelmeztet minket, hogy azért a kezdet még nem minden. Félúton meg is lehet torpanni, el lehet veszni. A sportoló is hiába indul el a pályán, ha nem szakítja át a célszalagot, nem kapja meg a győzelemért járó érmet. Jól mondta valaki: amit csak félig végzünk el, annak halál íze van. Sok példát lehetne adni a Bibliából arra nézve, hogy jó kezdet után rossz lett a folytatás. Izráel népe is jól kezdte, Salamon élete is ragyogóan indult. Az első keresztyén gyülekezet is olyan jól indult és a Reformáció is. Aztán hogy megromlott sok minden. A legtöbb házasság is jól indul, hisz milyen szerelmesek egymásba, és hogy mosolyognak egymásra az esküvői képen. Néhány hónap múlva már a bírónak adnak munkát. De a kezdet még nem garantálja a véget. A hitben járó élet sem hasonlítható egy csúszdához, amibe csak bele kell ülni és aztán biztos, hogy az elvisz a végső célba. A keresztyén élet sokkal inkább egy nehézségekkel és veszélyekkel teli hegyi túrához hasonlítható, ahol szüntelen éberségre és kitartásra van szükség. Tudatában kell lennünk annak, hogy minden előrejutásért keményen meg kell harcolni. A kezdet és vég között ott van egy imádságos küzdelem, egy hitbeli tusakodás. A Szentírás sokszor figyelmeztet arra, hogy ne irigyeljük a gonoszok szerencséjét, akik sokszor hetykén és sikeresen járnak az élet útján, hanem tekintsük meg életük végét és okuljunk belőle. Arra is figyelmeztet az ige, hogy ugyanakkor a kegyesek életének végére is figyelmezzünk. De leginkább tekintsünk Jézusra, akinél minden jó volt, a kezdet is, a vég is, és az is, ami a kettő között volt. Pedig mi minden volt a bölcső és kereszt között. Most a mi életünk is ebben a legnehezebb szakaszban van, ahol ezernyi kísértés és próba ér minket. Kezdjük és végezzünk minden napot Vele, így áldott életünk lesz.

Isten országában épp fordítva vannak a dolgok, mint a világban. A világban a keserű véget egy sziporkázó kezdet előzi meg. Isten gyermekeinél egy keserű kezdet után jön a nagyszerű vég. A Megváltó jobban ismer minket, mint mi saját magunkat. Ezért figyelmeztet és bátorít minket. Jézus tudja, hogy mi épp akkor csüggedünk el leginkább, amikor nehéz dolgok kezdődnek az életünkben, amikor az antikrisztusi erők egyre gyarapodnak, és ekkor gondolnánk fejünket lecsüggesztve, hogy most már mindennek vége. Jézus azt mondja, hogy

mi épp ennek az ellenkezőjét tehetjük: emeljétek fel fejeteket, mert elközelgett a ti váltságotok. Jézus, mielőtt a Golgotára indult volna, dicsérő éneket énekelt. Amikor ilyen úton kell járnunk, azt mondjuk: ez a vég kezdete. Pedig Isten országának a fájdalmai a szülőasszony fájdalmához hasonlíthatók, aminek nemsokára nagy öröm lesz a vége. A fájdalom nagy örömbe fog torkollni. Minden szenvedés annak a dicsőségnek az előjele, ami a keserű kezdet utáni édes vég lesz számunkra. Olyan vég, aminek nincs is vége, mert az már maga az örök-kévalóság lesz. Csak épp ne bűneink miatt szenvedjünk, hanem az Úrért. Akkor bizonyosak lehetünk, hogy az utolsó idők nehéz próbái egy dicsó vég, a végső győzelem jelei lesznek számunkra.

Olvasandó igék: 1Móz 1,1; Péld 1,7; Jn 8,44; Jel 1,17; Préd 7,8; Lk 21,28.

A feltámadásról

A feltámadás eseménye számunkra megmagyarázhatatlan esemény. Az evangéliumok sem igyekeznek a hatalmas csodát megmagyarázni, hanem egyszerűen közlik a lélegzetelállító tény: aki három nappal azelőtt eltemetett, az él, ott van a tanítványai között, mégpedig sokkal dicsőségesebb létformában, mint azelőtt.

Komoly félreértés a Jézus feltámadásával kapcsolatosan, hogy ez a feltámadás csak Jézust érinti. Így a feltámadás önmagában zárt esemény lenne, különös és meglepő vége a történetnek. Pedig ez nem így van. Ahogy egy írásmagyarázó helyesen megjegyzi: a feltámadás nem vég, hanem örök kezdet. Az eseménnyel az új ég és új föld megtapasztalható, a hit által megfogható közelségbe került hozzánk. A feltámadás nemcsak jel, ami az övéi feltámadására mutat, hanem a Jézus feltámadása és az övéinek a feltámadása elválaszthatatlanul össze vannak kapcsolódva. Valahogy úgy képzelhetjük el ezt, mint egy jéghegyet. Annak nagyobb része a víz alatt van, de a csúcsa mégis kiemelkedik a vízből. Isten eljövendő országa is még nagyobb részt láthatatlan, de Jézus feltámadásával egy része már láthatóvá és megtapasztalhatóvá vált. A jövendő jelenné lett. Az esemény olyan hatalmas hídhöz hasonlítható, aminek egyik vége itt van, a másik pedig átnyúlik az örök-kévalóságba. Egy olyan eseménysor kezdődik, amely beletorkollik Isten jövendőjébe.

A feltámadást külön kell választanunk azoktól a történetektől, amikor Jézus az Ő földi életének idejében halottakat támasztott fel, három ilyenről számol be az Újszövetség: Lázár, a naini ifjú és Jairus leánya. Az ő feltámasztásuknál csak a halálnak és az ő erőinek időleges feltartóztatása történt. Jézus feltámadásával a halál halála következett be. Valaki találóan ezt így fogalmazta meg: Jézus feltámadása nem más, mint a halál „megtérése”. Ettől a pillanattól kezdve a halál sem tehet mást, mint Isten szolgálatába állni.

A nagy kérdés ezek után, hogy mit jelent ez a feltámadás a mi mindennapi életünkben, hogyan tehetünk mi erről bizonyosságot? Mert valahogy így látjuk: annak ellenére, hogy minden évben húsvétot ün-

nepelünk, mégis olyan kevés ereje, kisugárzása van ennek az ünnepnek. Ott állunk súlyos betegek ágya mellett és egyszerűen nincs mivel vigasztalnunk, ott állunk koporsók mellett, és mi is csak emberi együttérző szavakat motyogunk, de érezzük, hogy ebből nem árad semmi erő. Talán azért olyan nehéz ez, mert a feltámadásnál olyan dolgokról kell beszélni, ami sehogy sem talál a mai modern életünkhöz, a mai ember beállítottságához. Mi csak azt látjuk, amit ez a világ ígér számunkra, csak azt a valóságot érzékeljük, amit szemünkkel látunk. A feltámadás azonban egészen más világról és más valóságról beszél: Isten világaról és valóságáról. Itt azonban nem lehet hit nélkül tájékozódni. Ezért ezt bármennyire is akarjuk, a hitetlen embernek nem tudjuk megmagyarázni. Ezt érzi sokszor a lelkipásztor egy-egy temetés alkalmával: amíg földi dolgokról beszél, esetleg az elhunytak az életéről, addig követik a hallgatók a prédikációt, de mihelyest az örök életről, feltámadásról kezd el beszélni, mintha idegen nyelv lenne számukra, a legtöbb emberen látszik, hogy ilyenkor már nem is figyel, és az igehirdető nagyon jól látja azt a pár szemet, amely ilyenkor ragyog, mert ők értik, hogy miről van szó, mert hittel hallgatják a mondatokat.

Amikor a feltámadásról beszélünk, csodáról beszélünk: Isten világa betör a mi világunkba, az élet betör a halál világába. Az a csodálatos, hogy aki hiszi ezt a csodát, az megtapasztalja a feltámadásnak az erőit is. Húsvét óriási fordulatot hoz az ember életébe. Megtapasztalom azt, hogy nem vagyok magamra utalva, hanem Jézus él bennem, a dicsőséges Úr. Én az Ő áldott jelenlétében, erőterében élek. Szeretett engem, megváltott, és most életemet hatalmas kezébe vette. Munkálkodik bennem, egyre jobban, csak higgyek benne és adjam át magam neki. Nem abból áll már az életem, hogy százszor is fogadkozom, mindig csak nekifutok valaminek, és csődöt mondok. Húsvét azt jelenti: Jézus velem van, az Ő erejének teljessége áll rendelkezésemre. Egyre jobban megtisztít, megelevenít. Ha nem lett volna feltámadás, akkor semminek semmi értelme se lenne. Akkor az életem nagy semmi, ahogy az sajnos sok világi beszédben el is hangzik temetések alkalmával. Épp azért, mert Jézus a feltámadott, mi éppoly valóságosan jöhetünk Jézushoz, ahogy egy felebarátunkhoz megyünk. Megszólíthatjuk Őt,

mert hall minket. Átadhatjuk neki életünket, s Ő azt örömmel elfogadja. Tudnunk kell: életben és halálban az Ő tulajdonai vagyunk, minket senki és semmi ki nem ragadhat az Ő kezéből. Nem kell félnünk az ettől, de nem kell félnünk a haláltól sem.

Lutherről tudjuk, hogy amikor úgy érezte, összezsapnak a hullámok a feje fölött, akkor vett egy krétát és nagy betűvel felírta ezt a szót a falra: *vivit*, vagyis Ő él. Valahányszor erre az írásra nézett, mindig eszébe jutott, hogy neki nem egy halott, hanem egy élő Megváltója van, aki most épp ebben a nyomorúságában, bajában is tud segíteni. Nem szabad kétségbe esnie, mert Ő él, a feltámadott Úr, aki azzal az ígérettel ment el: íme, én titeketek vagyok minden napon a világ végezetéig.

Jézus feltámadása tehát olyan esemény, amiből lelkünk naponta táplálkozhat. Aki a Jézus feltámadásából él, annak ez meg is látszik az életében. Az valahogy egészen másképp él. Életének dolgait nemcsak ez arasznyi lét szemszögéből vizsgálja, hanem az örökkévalóság tükrében. Az ilyen ember együtt látja a múltat, a jelent és a jövőt. Tudja, hogy mit tett érte Jézus a múltban, hogy ez erőt ad neki a jelenben, és mindenekelőtt szempillantásra sem téveszti szem elől azt a dicső jövőt, azt a kikötőt, ahova hánykolódó hajója egyszer meg fog érkezni. Annak nyomorúságain is már ott ragyog a feltámadás fénye.

Adja az Úr, hogy ez a tanítás is adjon nekünk ezen az ünnepen vigasztalást, erőt, reménységet. És hadd legyen a feltámadás ereje az ünnepnapok után is, hétköznapi életünk minden harcában is áldott segítségünk.

Olvasandó igék: 1Thessz 4,14; Jn 11,23–25; ApCsel 4,2, 17,32, 26,23; Róm 6,5; 1Kor 15. fejezete; Ef 5,14; Fil 3,10–11; 1Pt 1,3.

Istenről

Ha már a kezdettel kapcsolatban elmondtuk, hogy titok a mi számunkra, mennyivel inkább igaz ez Istenre, aki ott van a kezdet előtt, és létezésének nincs soha vége. Nem függ semmilyen más lénytől, nem köti sem tér, sem idő. Ahhoz, hogy méltó módon szóljunk Istenről, isteni nyelvre lenne szükségünk. De mi csak emberi nyelven tudunk szólni. Ő a hasonlíthatatlan, az egészen más, úgy, ahogy azt sokszor a teológia nyelvén mondani szoktuk.

Ezek után feltevődik a kérdés: nem fantázia minden Istenről szóló beszéd? Nem szűkítjük be Istent beszédünkkel emberi gondolataink korlátai közé? Nem azoknak a filozófusoknak van igaza, akik azt tanították, hogy az Istenről szóló beszéd csak kivétítése emberi gondolatoknak, s eszerint az ember teremtett magának Istent a maga képére és hasonlatosságára? Bármennyire is törekszünk, csak valamit tudunk Istenről mondani, hisz Őt nem lehet egy névbe, szavakba beszorítani.

Bármennyire is így van, mégis beszélünk kell Istenről, mivel Ő ereszkedett le hozzánk, mivel Ő is az emberi nyelvet használja fel isteni gondolatainak közlésére. Amit mi gondolnánk Istenről, az valóban fantázia, de amit Isten magáról kijelentett, az már valóság. Persze mindig voltak és lesznek olyan emberek, akik szerint csak az valóság, ami látható, hallható, a tudomány eszközeivel kimutatható. Szerintük minden más csak emberi képzelgés, és Isten se létezik. Ezek az emberek elfeledkeznek arról, hogy emberi létünket döntő módon épp a láthatatlan dolgok határozzák meg. Ilyen a szeretet és gyűlölet, félelem és reménység, a léleknek minden rezdülése. Isten láthatatlan, mégis Ő határozza meg és irányítja az egész látható valóságot. Milyen balga beszéd az ilyen! Mert milyen lenne egy látható Isten, aki emberi módon létezne? Az legfeljebb csak óriási ember lenne, de nem Isten. A hívó ember számára az a tény, hogy Isten láthatatlan, nem szégyellni való dolog, hanem dicsőséges érzés. Minket boldogsággal tölt el az a tudat, hogy láthatatlan Istenünk van, aki sokkal több és nagyobb, mint minden emberi érzés, gondolat, alkotás. Mi nem látjuk, de hiszünk. Benne, látjuk a teremtett világ csodáiban is.

Olyan emberek is vannak, akik a látható Istenben, Jézus Krisztusban sem akarnak hinni. Vannak olyanok, akik hisznek Istenben, de nem hisznek Jézus istenségében. Ezt lehetetlen dolognak tartják. Mintha Istennek mi írhatnánk elő, hogy Ő miként jelentse ki magát. Pedig csak az lehetetlen, ami a dolgok természetével ellenkezik. Egy vasdarab nem hozhat termést, egy állat nem komponálhat zeneművet, mert ez ellenkezik természetével. Az ember számára is lehetetlen, hogy kilépjen önmaga korlátaiból, és isteni dolgokat vigyen véghez. De az nem lehetetlen, hogy Isten az Ő végtelen szeretetében leszálljon gyarló teremtményeihez, hogy meglátogassa őket nyomorúságukban és elesettségükben. Jézus azt mondta tanítványainak: aki engem látott, látta az Atyát is. Jézus az Atya láthatóvá vált szíve, Ő az Atya láthatóvá lett szeretete. Benne a láthatatlan Isten láthatóvá lett. Isten emberi ábrázatban, szolgálai és szolgáló formában jött el közénk.

Mindig voltak olyanok, akik Istent keresték. A baj azonban az, hogy nem mindenki keresi komolyan Istent. Ha pedig nem jól keressük Istent, nem is fogjuk megtalálni. Sok ember azt állítja, hogy ő már évtizedek óta keresi Istent, és mégsem találta meg. Ilyenkor a hiba sohasem Istennél van, hanem az embernél. Azért nem találja meg sok ember Őt, mert nem Jézus Krisztusban keresi. Isten „megadta” nekünk az Ő címét: Jézus Krisztus. Ő az út, senki sem mehet az Atyához, csakis Őáltala. Az emberekben furcsa ellentmondás is van: egyfelől keresik Istent, de egy valóságos, igazi találkozástól mégis visszariadnak. Minden emberben van honvágy Isten után, mert mind az Ő teremtményei vagyunk. Ez olyan tény, amit az ember lényé legmélyén mindig is érez. De igazából mégis félünk ettől a találkozástól, mert tudjuk, hogy mi bűnösök vagyunk, akik természetünk szerint hajlandók vagyunk gyűlölni Istent. Az ember keresi is, de menekül is előle. Isten vonzza és taszítja is az embert. Az ember nem tud Isten nélkül élni, de Vele se akar igazi és szoros közösségben lenni.

Az a jó, hogy nemcsak mi keressük Őt, hanem sokkal inkább Ő az, aki keres minket. Nem mondhat le soha kezének munkájáról. Isten rendkívül türelmes az emberhez, nem hagyja magát bizonyág nélkül. Minden eszközt megragad, hogy az ember közelébe kerülhessen. Jóságának, szeretetének jelét adja abban is, hogy felhossa napját mind

az igazakra, mind a hamisakra. Pál Athénban rámutat arra, hogy minden embernek a szívében ott van az Isten utáni vágy. Isten szólólgatja az embert a természet és a történelem által is. Pál apostol a pogány embereket arra biztatja, hogy próbálják Istent ezekben a dolgokban is kitapintani.

Minden ember megpróbál Istenről egy képet kialakítani. Ebben mindenki vagy igazolja vagy felmenti, vagy vádolja vagy pedig megvédi Istent. Jób barátainak is volt egy elképzelésük, amiben mindennek pontos, meghatározott helye volt. Istenképük teljesen logikus és átlátható, nincs benne semmi titokzatosság. Ezzel szemben Jób benne van a valóságos életben, ő is gyötrődik, hogy megérthesse és felfoghassa Isten dolgait, mindazt a szenvedést, amivel szembesülnie kellett. Jób adott ponton úgy érzi, hogy Isten hideg és könyörtelen, nem törődik az ő nyomorúságával, bajával. A barátok Istene mindenben kiszámítható, a Jóbé: kiszámíthatatlan. Nyilvánvaló, hogy mind a kétféle teológia hamis. Istent nem lehet sem értelmünkkel megérteni, de nem lehet Őt életünk sokszor megmagyarázhatatlan tényei alapján se kikövetkeztetni. Egyfelől titokzatos, de ugyanakkor szerető Isten is. Nem lehet se a dolgozószobából, se életünk eseményeiből megérteni. A szeretet felől kell Őt megközelíteni. Ahol nem értjük Őt, még mindig marad egy lehetőség: imádhathjuk, mint olyan Istent, akiről tudjuk, hogy szeret minket, javunkat és üdvösségünket munkálja. Óriási és korlátlan a hatalma mind a természetben, mind pedig a történelemben. Hatalmát csak egyetlen dolog korlátozza, és ez az Ő kimondhatatlan szeretete. Ez a hatalmas Isten a keresztség alázza magát. Hatalmánál, erejénél csak szeretete nagyobb!

Olvasandó igék: Jób 9,19; Ézs 40,25; Mt 27,42; Jn 1,18, 14,9; ApCsel 17,27; Róm 3,11.

Az emberről

Talán sohase foglalkozott a tudomány annyit az ember kérdésével, mint manapság. A tudomány különböző ágazatai megpróbálnak választ adni arra a kérdésre, hogy ki is az ember. De minél többet tudunk róla, annál nagyobb titok és probléma marad az ember és életének különböző területei. De ahhoz, hogy az embert megismerjük, a Szentíráshoz kell fordulnunk, hisz az Ige sokkal többet mond el róla, mint az összes tudomány és filozófia együttvéve. Arra a kérdésre, hogy ki is az ember és mi az ő életének célja és küldetése, senki sem válaszolhat jobban, mint maga Isten, aki teremtette őt. Isten szava örök értékű igazságot mond el az emberről, annak tanítása nem változik az idővel és a korrallal. Amikor a tudomány vagy a filozófia az embert mint szellemi, lelki lényt fogalmazza meg, akkor a Szentírás arra figyelmeztet, hogy az ember test is, és amikor a tudomány az embert testté és anyaggá degradálja, akkor arról tesz bizonyosságot, hogy az embernek lelke, láthatatlan része is van. Isten az embernek minden oldalát komolyan veszi, mert Neki az emberi élet minden részével terve és célja van.

Igaz tehát egyrészt az, hogy az ember része az anyagi világnak, s mint ilyen alá van vetve a természet törvényeinek, például a gravitáció törvényének. Külsőleg az állatvilággal is sok hasonlatosságot mutatunk. Közösek vagyunk abban, hogy van az életünkben nemzés, születés, létért való küzdelem, éhség és szomjúság érzete, a nemi ösztön és a halál. Ezért a prédikátort is megkísértette az a gondolat, hogy tulajdonképpen az embernek és állatnak ugyanaz a sorsa. Minden hiábavalóság, az ember is porrá lesz, és ezzel mindennek vége. Isten is megmondta: por vagy és porrá leszel. Ennek a törvénynek is engedelmessékedni kell, hiszen ezeket a törvényeket is Isten alkotta és szabta az ember elé. Ezért senki sem vetheti meg testét, mert ezzel magát a Teremtőt vetné meg, aki testét is teremtette. Jézus a teljes embert váltotta meg, ezért Ő mindig a testet is meggyógyította, és soha se mondta azt, hogy csak a lélek a fontos. És mégis az ember más céllal születik, másképpen él és másképpen is hal meg, mint az állatok. Ami minket az állattól leginkább megkülönböztet: az értelem, a felelősségtudat, a

szeretet, és az Isten-tudat, vagy másképpen a hit. Az ember tudja, hogy neki isteni törvényeknek kell megfelelni és isteni törvény szerint fog megítéltetni. A természet nem ismeri a felelősséget, sem az életben, sem a halálban, sem a halál után. A természetben az erkölcsi elem is csak nagyon elmosódva jelentkezik. Az embert épp a felelőssége és erkölcsi mivolta emeli az állatok fölé. Nemessége épp abban áll, ami sokkal több, mint a természet, mint az anyag. De ez a nemesség kötelez is. Ezért embernek lenni a legszebb, de ugyanakkor a legnehezebb dolog is.

Az ember felelőssége azt is jelenti, hogy ő választ tud adni a neki feltett kérdésekre. De milyen kérdésekre, és ki teszi fel ezeket a kérdéseket? Egy közösség, vagy az ember lelkiismerete? A fejedelmű lelkiismerete annyi, hogy minél több ember fejét levághassa, Hitler lelkiismerete azt diktálta, hogy minél több zsidót küldjön a gázkamrákba. A közösségre, illetve a lelkiismeretre támaszkodni nagyon veszélyes dolog, mert az démoni befolyás alá kerülhet, és ilyenkor a legszörnyűbb borzalmakra is képes. Az egyetlen, aki kérdezhet, az maga Isten. Az ember minden tisztessége és nagysága abban áll, hogy ő Isten előtt áll, vele van közösségben, egyszóval Isten által megszólítható lény. Isten sohasem mondott le az ember megszólításáról, még a bűnbe esettet is megszólította, és megkérdezte tőle: hol vagy Ádám? Az ember minden pillanatban kell érezze és hallja az Isten megszólító, felelősségre hívó szavát. Isten minden helyzetben megkérdezi: mi van most veled, milyen lelkiület van benned, mi szerint gondolkodsz és cselekszel? Ha Isten nem szólítaná meg az embert, az lenne számára a legrettenetesebb dolog. Isten megszólít, megszólított bennünket Krisztusban, a kegyelemben, a megváltásban. Boldog, aki ezt a megszólítást naponta hallja és aki érzi ennek minden felelősségét és áldását.

Az is egy nagy igazság az emberrel kapcsolatban, hogy ő nem lehet ember önmagában. Sokan, akiket több ideig elzárva tartottak más emberektől, egy idő után beteges és sokszor veszélyes magatartást tanúsítottak. Az ember legmélyebb tulajdonságai közé tartozik az is, hogy valakit szeretnie kell. Ha nem szerethet valakit, emberségét veszíti el. Ha valaki már nem érzi szükségét annak, hogy másokkal közösségben legyen, az ilyen már nagy veszélyben van, előbb-utóbb embertelenné

válí. Az, hogy az embernek nem jó egyedül lenni, elsősorban a házasságra vonatkozik, de érvényes más kapcsolatainkra is. Mindenki beleszületik egy közösségbe, és egész életét meghatározza egy közösség. Az egymással való közösség ajándék és feladat is egyszerre. Lehet áldás és lehet átok is ugyanakkor. Ha így van, akkor feltevődik a kérdés: hogyan lesz áldássá az együttlét, a közösségi élet, akár a családban, akár a társadalomban? Hát úgy, ha van szeretet és felelősség egymás iránt. Ezt pedig nem lehet csak az imádságban, az Istennel való közösségben megnyerni. Ezért jó az, hogy mielőtt az emberek közé mennénk, először egyedül maradunk Istennel. Ha nincs Istennel való közösség az életünkben, akkor az élet országútján mind csak baleseteket fogunk okozni. Még magának Jézusnak is szüksége volt az Atyával való közösségre. A csendes szobában erőt kaphatunk arra, hogy szeressük egymást, hogy jó találkozásaink legyenek az embertársainkkal. Mert a legtöbb problémánknak a szeretet hiánya az oka. Mi sokszor más okokra hivatkozunk, de végső soron a szeretet jelentené a megoldást. A pap és a lévita számára nagy probléma volt az úton félholtan fekvő, kirabolt ember, és ők egy filozófiai problémát csinálnak a dologból és felteszik a kérdést: vajon az én felebarátom-e ez az ember, vajon nekem kell-e segíteni rajta? Vajon most mi a fontosabb: a templomi szolgálat vagy pedig ez az ember? Hát akkor bizonyára az Istennek való szolgálat, és megoldatlanul marad a probléma. Jézus erre egy félpogány embert, egy „szektást” állít példaképpül a pap és a lévita elé, aki nem etikai és filozófiai talányokkal küszködik, hanem akiben egyszerűen megmozdul a szeretet, és teszi azt, amit tennie kell. Amikor annyi problémát látunk magunk körül, amire nem tudjuk a megoldást, tegyük fel a kérdést: van-e bennem igazi szeretet, kész vagyok-e a másikért áldozatot hozni? A legtöbb probléma egyszerre fog megoldódni.

Kétségtelen, hogy az emberi élet legnagyobb problémája a bűn. Mivel az ember tisztátalan, nem jöhet ki tiszta belőle, jól látta ezt már Jób is. Aki ezt nem látja be, az nem érti az ember mélységeit. Az ember a saját erejéből sem a tudás, sem a műveltség eszközével nem tud belépni a tisztaság és a szentség területére. Persze különbség van az emberevő és a emberbarát között, de a mélyen mind a ketten csődöt

mondanak. A Jób válaszára, hogy ki adhat tisztát a tisztátalanból, a választ Isten Jézus Krisztusban adta meg. Ő töri át a bűn ördögi körét. Ami önmagunkban lehetetlen, az lehetséges lesz Általa.

Összefoglalva azt mondhatjuk, hogy az embernek van méltósága és nagysága, mert Isten teremtménye, de van nyomorúsága is, mert az ember bűnbe esett teremtmény lett. Egyetlen lehetősége a megváltásban, Jézus Krisztusban van. A világot nem a tudósok és hősök, hanem a megváltott emberek tudják megváltoztatni. A világnak semmire nincs olyan nagy szüksége, mint Krisztusban megváltott, megszentelt életű emberekre. Nem a tudomány és a kultúra fogja megmenteni ezt a világot, hanem Jézus Krisztus keresztye és áldozata. Az ember legnagyobb nagysága az, hogy Jézus őt testvérének nevezi, hogy így a nyomorult ember életében a Krisztus dicsősége ragyoghat fel.

Olvasandó igék: 1Móz 2,18, 3,9.19; Jób 14,4; Zsolt 8,6; Lk 10,33; Zsid 2,11, 9,27.

A világról

A „világ” szónak a Szentírásban többféle jelentése van. Jelentheti a teremtett világot, a világmindenséget, az emberiséget, a bűnös világot és még sok minden mást is. A különböző korokban abba a tévedésbe estek, hogy csak az egyik jelentést hangsúlyozták, a többit elhanyagolták. Az emberre jellemző, hogy csak azt szeretné hallani, ami neki tetszik, ami az ő elképzelésébe illik bele. A Szentírás nagyon átfogó képet ad a világról és mélyen megvilágítja annak minden oldalát.

A világ jelenti tehát a lakott területet, a Földet. Ezt nem lehet más égitestekről elmondani. A Földet épp az teszi egyedülállóvá, hogy emberek laknak rajta. A Szentírás nem meséskönyv. Nem akar valótlan képet festeni a világról sem. Elmondja azt, hogy a világ az istenelenez erők színtere is. A bűneset óta elárasztották a démoni erők. A Sátán minden csepp területért, minden lélekért elkezdett harcot vív. Minden alkalmat és lehetőséget kihasznál. Mi is tudjuk és valljuk János apostollal együtt, hogy a világ a gonoszságban vesztegel. Ebben senki sem kivétel, az ember sem. Mindenki a gonoszságba születik bele. De Isten nem fogadhatja el a gonoszságban levő világot és embert. Ezért a világ Isten rettenetes haragjának a tárgya is. Haragja az ő megbántott és meggyalázott szeretetéből fakad. Végző soron a harag is Isten szeretetét mutatja. Ha Isten nem haragudna a világra és benne az emberre, ez azt jelentené, hogy teljesen közömbös lenne iránta. Ezért nem lehet szeretetéről az Ő haragja nélkül beszélni.

Ne engedjük, hogy e világ az ördögé legyen. A történelmen végigvonul a harc. Jézus Krisztus pedig azért jött el hozzánk, hogy megmutassa, Isten e világról nem mondott le. Isten az ő Fiában szeretetével legyőzte a világot. E szeretet nem olcsó. Mindig azt mutatja meg, hogy értékes-e a szeretet, hogy mit képes feláldozni. Mert egy kedves, szimpatikus embert nem nehéz szeretni, ez a szeretet nem „kerül sokba”, nem kell áldozatot hoznom. De ha akkor is tudok szeretni valakit, ha az számomra kellemetlen, akkor önmagamot kell feladnom. Az ilyen szeretetben ott van a kereszty, ott van a szenvedés is. Erre a hitetlen ember nem hajlandó.

Isten szeretete épp ilyen. Ő a kárhozatra méltó világot szerette, azt az embert, akiben az Ő mértéke szerint semmi szeretetre méltó dolog sincs. Szeretete nem „olcsó”, hanem vérig menő drága szeretet. Jézus Krisztus áldozata Isten világ iránti szeretetének csálthatatlan bizonyítéka. Nem barátokért, hanem ellenségekért halt meg ott, nem szeretetre méltókért, hanem kárhozatot és halált érdemlőkért. Isten szeretete ezért kegyelem.

Vigyázzunk, hogy az előbb mondottakból ne azt a következtetést vonjuk le, hogy a keresztyénség azt hirdeti, ki kell menekülni ebből a világból, vagy hogy ezt a világot gyűlölni kellene. Sőt, mint Isten szeretetének és kegyelmének színterét, szeretni kell, de vigyázzunk arra, nehogy Isten-pótlék, bálvány legyen számunkra.

Egyrészt halljuk a parancsot, hogy a Krisztus szeretetével maradjunk meg a világban, de mint veszélyes bálványt, kerüljük azt. Az ugyanis épp azt akarja elérni, hogy Isten helyére kerüljön. Ha a világ azt a helyet foglalja el életünkben, amely egyedül Istent illeti meg, akkor ez már veszélyes helyzet. Ezt nevezi a Szentírás lelki parázna-ságnak. Vigyázzunk, mert ez a hívő embert is gyakran megkísérti.

A világnak meg kell hallania azt a leghatalmasabb eseményt, amit Isten e világot Krisztusban elvégzett. Életterünk az ő szeretetének és kegyelmének missziói területe. Az emberiség sok csodát alkotott, sok monumentális építmény fűződik nevéhez, de a legnagyobb alkotás a keresztség, amely Isten világ iránti kimondhatatlan szeretetét hirdeti. Ezért kellett a tanítványoknak elindulni szerte a világon, és hirdetni az evangéliumot. Ez minden hívő ember szent feladata is. Nehogy elfelejtsük: küldetésünk nemcsak annyi, hogy szakmát tanuljunk, családot alapítsunk, gyermekeket neveljünk, hanem sokkal inkább az, hogy Isten országának misszionáriusai legyünk. Nem kell Afrikáig vagy Ázsiáig menni, a szomszédban, a munkahelyen sokan vannak, akiknek Isten szeretetéről és megváltó kegyelméről nekünk kell bizonyosságot tennünk.

Az is felettébb foglalkoztatja az embereket, milyen lesz a világ vége? A Szentírás sok mindent mond erről. Persze nem úgy, hogy az emberi kíváncsiság minden vágyát kielégítse. Erre nézve is igaz, hogy Isten azt jelenti ki, ami nekünk az üdvösséghez szükséges. A Szentírás

arra figyelmeztet, ennek a világnak Jézus Krisztus visszajövetele lesz a vége. Isten ekkor megítéli, de ugyanakkor megtisztítja, és újjá is teremti e világot. A mi dolgunk nem az, hogy ennek minden részletét megértsük, hanem az, hogy lélekben készek legyünk az eseményre. Várjuk a nagy eseményt imádságos szívvel, de ugyanakkor tegyünk bizonyosságot a Mindenható szeretetéről mindenkinek. Ha így várunk, akkor nem leszünk sem rajongók, sem pedig közömbösek.

Olvasandó igék: Jn 3,16, 17,18; Róm 3,19; Ef 4,27; Jak 4,4; 1Jn 2,15, 5,19; 2Pt 3,10.

A bűnről

Sok olyan ember van, ki nem tud mit kezdeni a bűn kérdésével, mert ő úgymond becsületes ember. Mit tehetünk az ilyen emberért? Hogyan próbáljuk őt bűntudatra vezetni? Nehéz feladat, hiszen a Szentlélek segítsége nélkül semmire se megyünk. Elsősorban az ember bűnének mélységére kell rámutatnunk. Sokszor ugyanis a bűnt csak erkölcsi kérdésként látjuk, s így csak a felszínen maradunk. Pedig a bűn elsősorban nem is az, hogy illetlen, erkölcstelen dolgokat cselekszünk. Ádám és Éva sem tett valamilyen illetlen dolgot, nem vessekedtek, és nem verekedtek. Ők erkölcsileg kifogásolhatatlan dolgot tettek: ettek a tiltott gyümölcsből. A bűn ebben az volt, hogy az ember nem akart engedelmessé válni Isten szavának. Kiszakadt a vele való szövetségből, és az ördöggel lépett szövetségre. A bűn az ember lázadása. A bűn lényege az, hogy az ember nem ismeri el maga felett Isten uralmát, sőt maga akar Isten helyébe ülni. Am egyedül Isten az, aki eldöntheti, mi a jó és mi a rossz. Ez az Ő bölcsessége és szentsége. Az ember azt gondolja jónak, ami adott pillanatban neki épp jó, kellemes.

Nagyon sok ember teszi fel a kérdést: ha Isten mindenható, miért engedte meg a bűnt? Erre az első válasz: nem mi vagyunk azok, akik Istent felelősségre vonjuk, hanem Isten az, aki minket felelősségre von. Isten ül a bírói székben, mi pedig a vádlottak padján, és nem fordítva. Másodszor el kell mondani, hogy ezzel az ember a felelősséget Istenre akarja hárítani. Ha Ő megengedte, illetve nem akadályozta meg a bűnt, akkor Ő tehető felelős a bűnért. Ha erre a kérdésre mégis válaszolni akarunk, akkor két dolgot mondhatunk el. Az első dolog: ha Isten erővel megakadályozta volna a bűnt, akkor az ember nem lenne erkölcsi lény Isten képére teremtve. A kikényszerített engedelmességnek semmi értelme sincs. Ha kényszerből vesz valaki ajándékot szeretteinek, akkor mit ér az ajándék? Épp a lényeg hiányzik: a szeretet. Hisz nem maga az ajándék a lényeg, hanem az érzület, ami mögötte van.

A második válasz: Isten tudta, hogy miért merészelt olyan lényt teremteni, aki elszakadhat tőle. Ha Ő ezt vállalta, akkor mi ebbe nem szólhatunk bele.

Az ember nagyon szeret mártír szerepben lenni, sokkal inkább, mint bűnösnek mondani magát. Addig magyarázkodik egy bűn elkövetése után, míg valahogy bebizonyítja, ő csak áldozat, akit sajnálni kell. Mindig a körülmények, a másik ember a felelős. Ebben öszüleink adták az első példát, akik szintén mártír szerepben tetszelegtek, és egymásra hártották a felelősséget. Így az ember a saját bűnét egyfajta tragikumként próbálja beállítani. Bezzeg a mások bűnével szemben nem így teszünk. Azt nagyon is jól látjuk, és elítéljük. Ne sétáljunk bele ebbe a csapdába. Örüljünk annak, hogy Isten felelősségre von minket, mert ez jó nekünk. Itt kezdődhet el a gyógyulás útja életünkben.

A Szentírásban a bűnnek többféle meghatározása van: gőg, lázadás, gonosz kívánság, bolondság, hiábavalóság, hazugság, törvénytelenység, tisztátalanság, igazságtalanság, céltévesztés. Ez utóbbi egyik legsokatmondóbb megjelölése a bűnnek. A bűn mindig eltéveszti a célját, mert eleve rossz a kiindulópont. Nem érhet el jó célt, mert helytelen az út, a szándék, az akarat. A Prédikátor könyve az egész életet a céltévesztés szemszögéből látja, és ezért hiábavalóságnak nevezi.

Ezért fontos meglátni, hogy csak akkor nem téveszt célt az ember, ha Istenből indul ki, ha Istennel akar járni. A parancsolatok Isten útjelző táblái. Aki nem figyel rájuk, az biztosan eltévelyedik, de aki azok szerint cselekszik, az célba fog érni. Boldog ember az, aki megérti, Isten az Ő parancsolatait szeretetből adta, hogy azok által a jó útra vezessen minket. A megváltott ember Krisztus erejével hálából engedelmeskedik Isten parancsainak, és boldog lesz már itt, az út vége pedig az üdvösség és örök élet.

Az embernek szüksége van fogódzóra. Mindenkinek van valamilyen hite, mert teljes hitetlenség nem létezik. Aki már semmiben sem hisz, az már nem is ember. Annak már nincs semmi támasza, kilátása. Az ilyen ember vagy megőrül, vagy pedig eldobja magától az életet. A nagy kérdés persze az, hogy mi kibe vetjük bizodalmunkat. A Szentírás ebben is komoly eligazítást ad. Óva int attól, hogy bizodalmunkat nehogy olyan személyekbe helyezzük, akik nem tudnak segíteni rajtunk. Aki nem Istenben, Jézus Krisztus Atyjában hisz, annak valamilyen pótlékra van szüksége. A legtöbb esetben ez a babona lesz. Az

ilyen ember szerencsését a csillagok járására, bizonyos jelekre, tárgyakra alapozza. Az is helytelen hit, amikor az ember magában, vagy más emberben, vagy éppen saját igazságában bízik, mint a farizeusok is tették. Ez a hívő ember „hitetlensége”, vallásos színezetű hitetlenség. Az is bálvány, ha a magam kegyességében bízom, és nem a kegyelmes Istenben.

A bűnnek nagyon kifinomult formája az, amikor az ember úgy tesz, mintha nem is lenne bűn. Ezt már a kisgyermek is tudja és gyakorolja. Ha egyedül marad, és eltör egy poharat, a szülők pedig felelősségre vonják, akkor ő csodálkozik, és úgy tesz, mintha nem is tudna az egésztől. Amikor Isten Kaint a gyilkosság után felelősségre vonta, úgy tett, mintha nem is tudna a dologról. Ez nem más, mint hazugság. Amikor Isten tovább kérdez, Kain így válaszol: avagy őrizője vagyok én az én atyámfiának? Mi ezt így szoktuk mondani: elvégre nem vehe-tem az egész világ terhét magamra. Pedig csak épp egy valakiét kelle-ne magamra vennem, akit Isten épp reám bízott.

Végül szóljunk néhány szót a törvény és evangélium kérdéséről. A bűnös mindkettőben megbotránkozik. Amikor a törvény szigorával találkozik, szívesen bújik a kegyelem leple alá. Ha a kegyelem hirdet-tetik, akkor meg az nem tetszik neki, mert túl büszke ahhoz, hogy bevallja, neki ezért nem kell semmit se tenni. Így voltak a zsidók és a görögök is. Egyik számára botránkozás, másik számára bolondság volt a kereszt. Pedig ez a mi üdvösségünk egyedüli forrása. Itt találkozik a törvény szigora, aminek nem tudtunk eleget tenni, és itt ragyog a kegyelem ajándéka, amit nekünk csak el kell fogadnunk. Ahhoz, hogy ezt belássuk, alázatra van szükségünk. Itt nem mi vagyunk a nagyok, itt egyedül Isten szeretete dicsőül meg. Övé a dicsőség, miénk pedig orcánk pirulása. Isten megoldotta azt, amit a bűn elrontott. A keresztben meglátjuk a bűn nagyságát, de azt is, hogy a kegyelem még a bűnnél is nagyobb.

Olvasandó igék: 1Móz 1,27, 3,4.5.12.13, 4,9; Lk 10,29, 18,9; Róm 3,23; 1Kor 1,23.

Jézus Krisztusról

Alig van vitatottabb személy Jézus Krisztusnál ezen a világon. Még a történeti létezését is sokan kétségbe vonják. Azt mondják, hogy Ő eszme, szimbólum, aki csak az emberek tudatában él. Hiába a szemtanúk bizonyágtétele, sok ember mégsem akar hinni a történeti Jézusban. Létezésében kételkedni éppoly badarság, mint Nagy Sándor létezésében. Az apostolok nagyon is tudatosan beszélnek az evangéliumokban arról, hogy ők látták, hallották, kezeikkel érintették Jézust, ők nemcsak egy eszmében hittek, hanem együtt voltak Jézussal. Aki nem hisz a történeti Jézusban, az az evangéliumban sem hisz, annak lényegét tagadja meg. Akkor mi nem vagyunk megváltott emberek, mert sem eszme, sem szimbólum nem tud megváltani. Minket Istennek az a szeretete válthatott meg, ami a történeti Jézusban testet öltött. Amiképp a recept még nem gyógyítja meg a beteget, hanem csak a gyógyszer, éppúgy nem válthatott meg minket az eszme, csak egy valóságos, élő személy. Ahogy a bűn történeti valóság, úgy lett történeti valósággá a Megváltó is. A bűn valóságával szemben ott áll Jézus Krisztus valósága.

A zsidó nép számára elfogadhatatlan volt az, hogy Jézus egy személyben valóságos ember, de ugyanakkor valóságos Isten is volt. Nem azért nem hittek, mert ez gondolatvilágukkal ellenkezett volna, hanem azért nem, mert Istent valamiképpen távol gondolták maguktól. Amikor Isten közel jött hozzájuk, már tiltakoztak ellene, köveket ragadtak, hogy megöljék. Jézus úgy jelenik meg közöttünk, mint akiben Isten beleszól az életünkbe, irányítani akarja gondolatainkat. Mert nélküle valóban minden értelmetlen és hiábavaló. Nélküle az ember csak olyan dolgokat tud alkotni, amik nem állnak meg az örökkévalóság mérlegén. Jaj annak az embernek, aki Isten Krisztusban való jelenlétét, a megváltást megveti, s a tagadásba menekül. De boldog ember az, aki ezt a földi életét Krisztus jelenlétében éli le.

Nem vagyunk tökéletesek, a legtöbb ember be is vallja. Milyen jó tudni, hogy volt egy büntelen ember e világon, aki a világ sötétségében